

SEMINÁŘ BROWNFIELDY 2017 V OSTRAVĚ

Seminář **Brownfieldy jako příležitost a rozvoj nejen koridoru Moravská brána** (12. 10. 2017), který byl pro letošek pracovně pojmenován **Brownfieldy 2017**, byl už v pořadí desátý seminář pořádaný v Ostravě na půdě Ústavu geoniky AV ČR na téma brownfieldy. Letošní ročník byl pořádán pod záštitou projektu **LUMAT – Imple-**

mentation of Sustainable Land Use in Integrated Environmental Management of Functional Urban Areas, který se zabývá environmentálním managementem ve FUA (Function urban area) a je podporován programem Interreg Central Europe. O organizaci se v letošním roce podělila Agentura pro regionální rozvoj, která je správcem

krajské brownfieldové databáze a jedním z partnerů projektu LUMAT. Druhým pořadajícím byla nezisková organizace IURS – Institut pro udržitelný rozvoj sídel z. s., který se dlouhodobě zabývá problematikou územního rozvoje a patří k expertům v oblasti regenerace brownfieldů, zároveň byl i partnerem v projektu Partnerství pro

české brownfieldy. Tento projekt byl ukončen v roce 2014 a jeho vedoucím partnerem byla Vysoká škola báňská technická univerzita Ostrava, Fakulta stavební, která se také na pořádání semináře spolupodílela.

Tento ročník měl několik cílů. Prvním bylo představit návrh akčního plánu zaměřeného na regeneraci brownfieldů v Moravskoslezském kraji. Druhým cílem bylo ukázat, že brownfieldy mají potenciál pro rozvoj na pozitivních příkladech. Součástí programu semináře bylo i předání cen Jiřiny Bergatt Jackson za nejlepší diplomovou práci v oblasti regionálního rozvoje. A jak název celého semináře naznačuje i připomenout potenciál Moravské brány jako centrální části severojižního sídelního koridoru.

Z přihlášených 80 účastníků se nakonec semináře zúčastnilo 72. Skladba návštěvníků semináře byla pestrá. Přišla řada zástupců samosprávy i pracovníků obecních i krajského úřadu. Zájem projevil řada návštěvníků ze soukromého sektoru z firem, které působí v oblasti regenerace brownfieldů. Přišli taky zájemci z řad veřejnosti.

První přednáška o Akčním plánu pro rozvoj brownfields v Moravskoslezském kraji byla uzavřena prosbou k účastníkům o vyplnění dotazníku pro získání zpětné vazby k cílům a aktivitám akčního plánu. Dotazy směřovaly jak k všeobecné srozumitelnosti jednotlivých cílů a způsobů jejich naplnění, tak také k užitečnosti jednotlivých akcí. Dotazníky byly po semináři vyhodnoceny a budou sloužit pro vytvoření finální verze Akčního plánu.

Další přednáška pojednávala o přípravě a realizaci sanace areálu Ostramo (známé taky jako Ostramo Vlček) v Ostravě. Jedná se o areál bývalé rafinérie, silně znečištěné území, kde byla zahájena jeho sanace. Vzhledem k tomu, že se jedná o historicky jeden z nejzávažnějších ekologických problémů na území Ostravy, byla informace o zahájené sanaci přijata účastníky semináře se zjevným potěšením.

Následující prezentace byla záměrně zařazena jako kontrast oproti předchozímu průmyslovému areálu. Majitel zámku ve Slezských Pavlovicích se přišel podělit o své zkušenosti s rekonstrukcí zcela pozapomenutého zámku, který léta sloužil zemědělskému družstvu a v posledních letech jen bez užitku a využití čekal na svou rekonstrukci. Tato prezentace vyvolala velmi rozsáhlou diskusi. Návštěvníci se zajímali jak o technickou stránku rekonstrukce, tak i o motivaci ke koupi zámeckého objektu v Osoblažském výběžku, který je v ne příliš povzbudivém technickém stavu.

První část semináře pak byla zakončena dalším nadějným a pozitivním příkladem. Tentokrát se prezentace týkala bývalých Dukelských kasáren v Opavě, se kterými má město Opava velké plány. Byly představeny některé nápady nebo vize budoucího využití, ale také úskalí systému české legislativy a pravidel pro nakládání s majetkem, který je ve vlastnictví ministerstva vnitra.

Po krátké přestávce přišli na řadu ocenění studenti. Do soutěže o cenu Jiřiny Bergatt Jackson se přihlásilo celkem 14 prací z českých i slovenských univerzit. Nakonec byla udělena 4 čestná uznání a jedna hlavní cena. Ceny předával pan Wolfgang Bergatt a ocenění studenti krátce prezentovali své práce a sklídili zasloužený potlesk. Za zajímavý moment je možné zmínit převládající dopravní témata.

Po krátkém představení projektu LUMAT následovala velmi zajímavá přednáška zástupce firmy KOVOK Kopřivnice, s.r.o. Tato firma se ujala bývalého, a značně zchátralého zemědělského areálu a přes množství různých obtíží se podařilo vybudovat prosperující areál firmy s plným respektem k místu a jeho rázu a v souladu s ochranou životního prostředí.

Přednášková část pak byla zakončena popisem historie i současnosti brownfieldů v Kopřivnici. Přednášející – zástupce města Kopřivnice, představil řadu zajímavých objektů, které čekají na své využití.

Tato poslední přednáška dovršila celkově optimistickou vizi budoucnosti brownfieldů v kraji.

Po přednáškové části následovala exkurze. Cílem bylo ukázat bez emocí areál mnohokrát diskutované lokality dolu Barbora, na kterém lze velmi pěkně dokumentovat složitost regenerace nejen po technické stránce, ale často i po stránce politické. Přímo v areálu se účastníkům semináře ujal zástupce firmy DIAMO, s. p. Bylo možné vystoupat až nahoru na těžní věž a pokochat se rozhledem na zelenou rekultivovanou pohornickou krajinu.

Celá výprava za pozitivními případy byla završena na bývalém dole František, který je přes různá úskalí dnes fungující a především naplněnou průmyslovou zónou, která je velmi neobvykle v majetku obce Horní Suchá.

Celkové zhodnocení a vyznění semináře je v zásadě velmi pozitivní. Ukázal, že přes řadu úskalí a problémů s regenerací brownfieldů, lze regeneraci úspěšně zvládnout a vrátit tak život do míst, která již pomalu vypadla z mentální mapy obyvatel. Ukázal také, že jsou v kraji schopní lidé ochotni obětovat čas, síly a často i své finanční prostředky, aby se ujali objektů, které stát svou netečností přivedl na pokraj demolice. Důležitým bodem je pak vstup obcí, které s nebývalou odvahou a odhodláním vstupují do dlouhých legislativně právních procesů, aby pro své občany získaly místa pro realizaci nových rozvojových projektů.

Brownfieldy tak už nejsou strašákem, ale příležitostí pro rozvoj nejen koridoru Moravská brána.

Seminář se uskutečnil za podpory projektu Implementation of Sustainable Land Use in Integrated Environmental Management of Functional Urban Areas – LUMAT- CE89 – Interreg CENTRAL EUROPE Programme.

*doc. Ing. Barbara Vojvodíková, Ph.D.
Fakulta stavební VŠB TU Ostrava*